

Dit is een overzicht van interessante bronnen over executieve functies. De lijst is overgenomen van het artikel *Schraeyen, K. & Verschakelen, K. (2020). De relatie tussen executieve functies en leesontwikkeling: Evidentie bij eentalige en meertalige kinderen. Logopedie, 33(4)*. Meer informatie over de longitudinale studie van executieve functies bij meertalige kinderen kan je daar vinden.

Websites

- <https://www.ef-bril.be>
- <https://slo.nl/thema/meer/jonge-kind/executieve-functies>

Bronnen met theoretische focus

- Dawson, P. & Guare, R. (2019). *Executieve functies bij kinderen en adolescenten, een praktische gids voor diagnostiek en interventie*. Amsterdam: Hogrefe Uitgevers Bv.
- van Zon, A. (2017). *Het kind aan het stuur. Executieve functies: het ontwikkelen van zelfsturing*. Kind en Ontwikkeling.
- Dawson, P., & Guare, R. (2009). *Slim maar... Help kinderen hun talenten benutten door executieve functies te versterken*. Amsterdam: Hogrefe Uitgevers Bv.
- Smidts, D., & Huizinga, M. (2011). *Gedrag in uitvoering. Over executieve functies bij kinderen en pubers*. Amsterdam: Uitgeverij Nieuwezijds B.V.
- Cooper-Kahn, J., & Dietzel, L. (2011). *Vergeten, kwijt en afgeleid. Opvoedwijzer om executieve functies bij kinderen te versterken*. Amsterdam: Hogrefe Uitgevers Bv.
- Cooper-Kahn, J., & Foster, M. (2014). *Executieve functies versterken op school, een praktische gids voor leerkrachten*. Amsterdam: Hogrefe Uitgevers Bv.
- Alloway, T. (2011). *Het werkgeheugen. Gerichtte ondersteuning bij leerstoornissen*. Amsterdam: Uitgeverij SWP.
- Gathercole, S. E., & Alloway, T. P. (2013). *De invloed van het werkgeheugen op het leren. Handelingsgerichte adviezen voor het basisonderwijs*. Amsterdam: Uitgeverij SWP.

Bronnen met praktijkfocus (concrete tips en oefeningen)

- Feryn, S. (2018). *Zet je EF-bril op: Stimuleer de executieve functies van jouw kleuters*. Brugge: Die Keure.
- Houtman, M., Losekoot, M., van der Waals, T., & Waringa, M. (2017). *Wijzer in Executieve Functies: 35 spelletjes om executieve functies bij leerlingen te trainen en te versterken. Handleiding en kaarten voor groep 1 t/m 4*. Utrecht: Uitgeverij Pica
- Houtman, M., Losekoot, M., van der Waals, T., & Waringa, M. (2017). *Wijzer in Executieve Functies: 35 spelletjes om executieve functies bij leerlingen te trainen en te versterken. Handleiding en kaarten voor groep 5 t/m 8*. Utrecht: Uitgeverij Pica.
- van Kordelaar, N., & Schmidt, M. (2007). *Onvergetelijk, geheugentraining voor kinderen vanaf 8 jaar*. Amsterdam: Uitgeverij SWP.
- Timmerman, K. (2018). *Aandachts- en werkhoudingsproblemen bij kinderen en jongeren, werkmap*. Acco Uitgeverij.
- Buzan, T. (2010) *Mindmappen... voor kids. In een sneltreinvaart succes op school!* Van Duuren Media.

Referenties bij de webinar

- Alloway, T. P. (2007). *Automated working memory assessment (AWMA)*. London: Harcourt Assessment.
- Arizmendi, G., Alt, M., Gray, S., Hogan, T., Green, S., & Cowan, N. (2018). Do Bilingual Children Have an Executive Function Advantage? Results From Inhibition, Shifting, and Updating Tasks. *Language, Speech, and Hearing Services in Schools*, 49, 356-378.
- Baddeley, A. D. (2000). The episodic buffer: A new component of working memory? *Trends in Cognitive Sciences*, 4, 417-423.
- Baddeley, A. D., & Hitch, G. (1974). Working memory. In G.H. Bower (Ed.), *The psychology of learning and motivation: Advances in research and theory* (Vol. 8, pp. 47-89). New York: Academic Press.
- Best, J.R. & Miller, P.H. (2010). A developmental perspective on executive function. *Child Development*, 81, 1641-1660.
- Blair, C. (2002). School readiness: Integrating cognition and emotion in a neurobiological conceptualization of children's functioning at school entry. *American Psychologist*, 57(2), 111-127.
- Collins, A., & Koechlin, E. (2012). Reasoning, Learning, and Creativity: Frontal Lobe Function and Human Decision-Making. *PLoS Biol* 10, 3, e1001293. doi: 10.1371/journal.pbio.1001293
- De Smedt, B., Janssen, R., Bouwens, K., Verschaffel, L., Boets, B., & Ghesquière, P. (2009). Working memory and individual differences in mathematics achievement:

- A longitudinal study from first grade to second grade. *Journal of Experimental Child Psychology*, 103(2), 186-201. doi:10.1016/j.jecp.2009.01.004
- Diamond, A. (2013). Executive Functions. *Annual Review of Psychology*, 64, 135-168.
 - Garon, N., Bryson, S. E., & Smith, I. M. (2008). Executive function in preschoolers: A review using an integrative framework. *Psychological Bulletin*, 124, 31-60.
 - Hartanto, A., Toh, W. X., & Yang, H. (2018). Bilingualism narrows socioeconomic disparities in executive functions and self-regulatory behaviors during early childhood: Evidence from the early childhood longitudinal study. *Child Development*, 90, 1-21.
 - Huizinga, M. (2007). De ontwikkeling van executieve functies tussen kindertijd en jongvolwassenheid. *Neuropraxis*, 3, 74-82.
 - Hunter, S. (2012). *Executive function and dysfunction: Identification, assessment, and treatment (Cambridge medicine)*. Cambridge ; New York: Cambridge University Press.
 - Korkman, M., Kirk, U., & Kemp, S. L. (1998). *NEPSY. A developmental neuropsychological assessment*. San Antonio, TX: The Psychological Corporation.
 - Norman, D. A., & Shallice, T. (1986). Attention to Action: Willed and Automatic Control of Behaviour. In: R. J. Davidson., G. E. Schwartz, & D. E. Shapiro (Eds.), *Consciousness and Self-Regulation (pp. 1-14)*. New York: Plenum Press.
 - Pechtel P., & Pizzagalli D. A. (2011). Effects of early life stress on cognitive and affective function: An integrated review of human literature. *Psychopharmacology*, 214, 55-70.
 - Piccolo, L., Arteche, A., Fonseca, R., Grassi-Oliveira, R., & Salles, J. (2016). Influence of family socioeconomic status on IQ, language, memory and executive functions of Brazilian children. *Psicologia: Reflexão E Crítica*, 29, 1-10.
 - Santillán, J., & Khurana, A. (2017). Developmental associations between bilingual experience and inhibitory control trajectories in Head Start children. *Developmental Science*, 21. doi: 10.1111/desc.12624
 - Scheltinga, F. (2003). *The Dutch nonword repetition test*. Unpublished manuscript. University of Amsterdam. Amsterdam, The Netherlands.
 - Schraeyen, K., & Verschakelen, K. (submitted). De relatie tussen executieve functies en leesontwikkeling: evidentie bij eentalige en meertalige kinderen. *Logopedie*.
 - Shaul, S., & Schwartz, M. (2014). The role of the executive functions in school readiness among preschool-age children. *Reading and writing*, 27, 749-786. doi:10.1007/s11145-013-9470-3
 - Vandenbroucke, L., Verschueren, K., & Baeyens, D. (2017). The development of executive functioning across the transition to first grade and its predictive value for academic achievement. *Learning and Instruction*, 49, 103-112.
 - van der Bolt, L., & Aarssen, J. (2010). Zelfsturing van jonge kinderen stimuleren. *Sardes Speciale Editie*, 9 (9-15). Utrecht: Sardes.

- van de Sande, E. (2015). *Executive functions for early literacy learning*. Doctoral Dissertation. Nijmegen: Radboud University.
- van de Sande, E., Bruggink M., & Lamers, I. (2015). *Executieve functies voor het leren lezen*. Onderwijseducatie Expertisecentrum Nederland.
- van der Sluis, S., de Jong, P. F., & van der Leij, A. (2004). Inhibition and shifting in children with learning deficits in arithmetic and reading. *Journal of Experimental Child Psychology*, 87(3), 239-266. doi:10.1016/j.jecp.2003.12.002

Bedankt voor jullie interesse!

Aarzel niet om bijkomende vragen te stellen.

Kirsten Schraeyen - kirsten.schraeyen@thomasmore.be